



Innst. S. nr. 167

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

St.meld. nr. 9 (2002-2003)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om innenlands bruk av naturgass mv.

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Olje- og energidepartementet fremmer i meldingen Regjeringens helhetlige strategi for bruk av gass.

Regjeringen ser det som viktig å legge til rette for:

- at naturgass i større grad tas i bruk til innenlands verdiskaping
- at det etableres rammebetingelser som gjør det mulig å realisere gasskraftverk med CO₂-håndtering
- økt satsing på hydrogen
- styrket innsats for sterkere grad av kraftoverføring fra land til petroleumsvirksomheten.

Det er i meldingen gitt en gjennomgang av blant annet egenskapene ved naturgass og utviklingen i Europa knyttet til bruk av ulike energibærere. En vesentlig andel av gassen fra norsk sokkel føres i dag til ilandføringsstedene Kårstø og Kollsnes, hvor gassen blir videre behandlet i prosessanlegg. Her skilles de tyngre eller våte komponentene ut slik at man får en tørrgass, som tilsvarende salgsproduktet naturgass.

Mange land i Europa fører i dag en aktiv politikk for å fremme bruk av naturgass. Direkte tilskudd og subsidier har vært vanlig, og mange land benytter i denne sammenheng avgiftspolitikken aktivt.

Status og planer

Det meste av gassen som produseres på norsk sokkel, eksporteres til kontinentet og Storbritannia, kun små volumer brukes innenlands. På grunn av vanskelig topografi, lav befolkningstetthet og spredt industri har

det ikke vært lønnsomt å foreta en større utbygging av omfattende transportsystemer for naturgass innenlands.

Naturgass benyttes i dag til en rekke formål i tilknytning til de eksisterende ilandføringsstedene, og det er økende interesse i Norge for ytterligere bruk av naturgass. Både ved dagens ilandføringssteder og i tilknytning til mulige fremtidige ilandføringssteder har ulike aktører mange planer om ulike typer gassanvendelse.

Kårstø

Kårstø var det første stedet hvor naturgass ble ilandført i Norge. Fra 1985 har rikgass fra blant annet feltene Stattfjord, Snorre, Gullfaks og Veslefrikk samt kondensat fra Sleipner blitt behandlet i prosessanlegget på Kårstø. Senere har også gass fra Åsgard, Norne, Heidrun og Draugen i Norskehavet blitt ilandført på Kårstø gjennom rørledningen Åsgard Transport.

Fra Kårstø-anlegget eksporteres tørrgass til kontinentet i rørledninger, og i 2001 ble det eksportert ca. 13 mrd. Sm³ tørrgass fra Kårstø. Fra oktober 2000 har etan blitt solgt som et separat produkt fra Kårstø, og etananlegget har i dag en produksjonskapasitet på 620 000 tonn etan årlig. Etan fra Kårstø fraktes med skip til petrokjemisk industri i Bamble og Stenungsund.

Naturkraft AS har fått konsesjon for bygging av et gasskraftverk på Kårstø. I henhold til den gitte konsesjonen er det lagt opp til en produksjon på ca. 3 TWh per år. Forventet gassforbruk er om lag 500 mill. Sm³. Det er usikkert når endelig investeringsbeslutning vil bli fattet.

Gasnor ASA har på Snurrevarden på Kårstø koblet seg på Statpipe II-ledningen og distribuerer naturgass til kunder på Karmøy og i Haugesund. All bruk av tungolje i området som dekkes av gassnettet er erstattet med naturgass, og de totale leveransene er ca. 40 mill. Sm³ (ca. 400 GWh). Gasnor startet i 2002 byggingen av et småskala LNG-anlegg på Karmøy, og det viktig-

ste markedet for LNG vil være som drivstoff til ferger, supplybåter, hurtigbåter og til kystflåten. Det er også en rekke andre planer om økt utnyttelse av naturgass på Haugalandet.

Tjeldbergodden

Tjeldbergodden ble etablert som gassregion gjennom ilandføringen av gass fra Heidrun-feltet. Metanolfabrikken representerer den første bruken av naturgass i industriell produksjon i Norge og er den viktigste avtakeren av gass i Norge. Årlig brukes det om lag 670 mill. Sm³ gass i metanolfabrikken, som gir en produksjon på 830 000 tonn metanol. Anlegget er verdens 5. største, og Europas største metanolfabrikk. Om lag 15 pst. av Europas forbruk av metanol produseres her.

LNG-anlegget på Tjeldbergodden er det første og foreløpig det eneste i Norge. Årlig produseres rundt 12 000 tonn LNG på Tjeldbergodden. I tillegg er det etablert en luftgassfabrikk (Skandinavias største) på Tjeldbergodden. Produksjon av bioproteiner basert på naturgass, samt et industriområde beregnet på småskala gassbasert industri/næringsvirksomhet, er også etablert her.

Kollsnes

Gassanlegget på Kollsnes ble satt i drift i 1996, som en integrert del av utbyggingen av Trollfeltet. CNG-anlegget muliggjør leveranser til Bergensregionen, og det er igangsatt flere gassrelaterte prosjekter i næringsparken Naturgass Vest, blant annet bygging av et LNG-anlegg på Kollsnes. Gassen benyttes først og fremst til kjøretøy og fyrsentraler, og det er satt i gang prosjekt med gassdrevne busser i Bergen.

Naturgass Vest har inngått intensjonsavtaler om leveranser av LNG til ferger, supplyskip og industri på Vestlandet, og LNG planlegges distribuert fra Kollsnes Næringspark med skip. Utslippene av NO_x på de nye skipene vil bli kuttet med 85 pst. i forhold til supplyskip med konvensjonell dieseldrift. Naturgass Vest ser for seg at omsatt gassvolum kan øke fra om lag 8 mill. Sm³ i dag til rundt 60 - 70 mill. Sm³ etter 2005.

På Kollsnes blir gassen fra Troll tørket og eksportert til terminaler i Emden, Zeebrugge og Dunkerque gjennom rørledningssystemene i Nordsjøen. Kollsnes har kapasitet til å prosessere 100 mill. Sm³ gass per dag, og det eksporteres om lag 25 mrd. Sm³ gass i året fra Troll. Fra 2004 vil Kollsnes også prosessere gassen fra Kvitbjørnfeltet. Kapasiteten blir da 125 mill. Sm³ per dag. Kollsnes er dermed et av de største gassbehandlingsanleggene i verden. Etableringen av anlegget innebærer at naturgass også er blitt tilgjengelig for bruksformål i området.

Melkøya

Gass fra Snøhvit-feltet i Barentshavet skal ilandføres på Melkøya ved Hammerfest, som er under bygging. Gassen skal kjøles ned til LNG og vil bli transportert videre til kundene. Ifølge utbyggingsplanene vil feltet starte produksjon i 2006. Fra LNG-anlegget på

Melkøya skal store volumer LNG skipes ut til kjøpere i Spania og USA.

Andre områder

Det er i tillegg betydelig aktivitet knyttet til utbygging av infrastruktur for gass rundt om i landet, og i flere områder vurderes en LNG-løsning parallelt som et alternativ.

- I Bergensområdet bygges lavtrykks distribusjonsnett for gass.
- I Stavangerområdet er det besluttet å legge en gassrørledning fra Kårstø til Nord-Jæren.
- I Trondheimsområdet arbeides med planer for et gassfyrt kraftvarmeverk på Skogn. Planer om en gassrørledning fra Tjeldbergodden til Skogn ble utsatt i 2002.
- I Grenland benyttes i dag store volumer våtgass i prosessindustrien, og det arbeides for å få tilført større våtgassvolumer samt tørrgass til Grenlandsområdet.

Det er i meldingen tatt inn en presentasjon av:

- naturgass og miljø
- naturgass i transportsektoren
- gass og industri
- gass i stasjonær energiforsyning
- juridiske rammer for gassrør
- økonomiske rammer for direkte bruk av naturgass.

Miljøvennlig gassteknologi - gasskraft med CO₂-håndtering

Regjeringen har som mål å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å realisere gasskraftverk med CO₂-håndtering. Det vises til en rekke årsaker til at det er viktig at det i Norge arbeides med å realisere gasskraftverk med CO₂-håndtering:

- De vil gi vesentlig lavere utslipp av klimagasser enn konvensjonelle gasskraftverk.
- Det synes å være geologiske muligheter for lagring av CO₂ i reservoarer på kontinentalsokkelen, og på sikt også muligheter for salg av CO₂ til trykkstøtte offshore.
- Å utvikle gasskraft med CO₂-håndtering, kan gi norsk elektrisitetsproduksjon et teknologisk forsprang.
- Etablering av slik virksomhet og infrastruktur for CO₂ vil kunne gi synergieffekter og danne grunnlag for annen gassbasert virksomhet.

Et viktig mål for Regjeringens strategi vil være å bidra til mer kostnadseffektive løsninger for gasskraftverk med CO₂-håndtering. Det finnes i dag teknologier som gjør det mulig å skille ut CO₂ i forbindelse med produksjon av gasskraft, men dette gir store merkostnader sammenlignet med konvensjonelle gasskraftverk.

Det vises i meldingen til Gassteknologiutvalgets innstilling NOU 2002:7 Gassteknologi, miljø og verdiskapning, som anbefalte at det legges en langsiktig strategi til grunn for utvikling og realisering av kommersielle gasskraftverk med CO₂-håndtering.

Regjeringen ønsker en raskere framdrift for realiseringen av gasskraftverk med CO₂-håndtering enn det Gassteknologiutvalget la til grunn. Regjeringen ser satsingen på gasskraft med CO₂-håndtering som et hovedelement i en tilrettelegging for miljøvennlig bruk av gass i Norge. Regjeringen vil basere en strategi for realisering av gasskraftverk med CO₂-håndtering på følgende elementer:

- a) Statlig tilskudd til teknologi- og produktutvikling.
- b) Investeringsstøtte til gasskraftverk med CO₂-håndtering.
- c) Etablering av et statlig innovasjonsselskap.
- d) Utredning av statlig deltakelse i utvikling og drift av infrastruktur for CO₂. Tilrettelegging for å bruke CO₂ til trykkstøtte.

Regjeringen vil legge til rette for en ordning med sikte på å gi investeringsstøtte til fullskala gasskraftverk med CO₂-håndtering fra 2006. En forutsetning for dette må være at et prosjekt som støttes ville vært bedriftsøkonomisk lønnsomt uten CO₂-håndtering.

Regjeringen vil opprette et statlig innovasjonsselskap som skal ivareta statens forvaltningsoppgaver knyttet til satsingen på miljøvennlig gasskraftteknologi. Selskapet vil bli sikret fullmakter som gjør at det kan inngå forpliktende avtaler om støtte til aktuelle prosjekter innen avtalte rammer. Innovasjonsselskapet, som forutsettes å bli en liten organisasjon, foreslås lokalisert til Grenland - fra 1. jan. 2005.

Det vises i meldingen til at Oljedirektoratet har igangsatt studier i tre felt for å avdekke potensialet for økt oljeutvinning ved bruk av CO₂ til trykkstøtte. Regjeringen vil gi arbeidet med å fullføre kartleggingen av potensialet for økt oljeutvinning samt mulighetene for deponering, høy prioritet. Regjeringen vil utrede statlig engasjement i utvikling og drift av infrastruktur for CO₂ og tilrettelegging for deponering og økt oljeutvinning gjennom bruk av CO₂ til trykkstøtte.

Den norske satsingen på gasskraftverk med CO₂-håndtering må ses i sammenheng med det internasjonale arbeidet som pågår, som for eksempel gjennom CCP-prosjektet (CO₂ Capture Project). Dette representerer det første felles program hvor de store selskapene med insentiver til å redusere CO₂-utslippene knyttet til egen virksomhet, samler seg om et felles program.

Det er i meldingen presentert foreløpige resultater fra CCP-prosjektet.

Bruk av hydrogen til energiformål

I Norge representerer naturgassen i årene framover en naturlig kilde for storskala hydrogenproduksjon, og innenlandsk foredling av naturgass til hydrogen vil kunne gi et verdifullt bidrag til norsk verdiskapning.

Dette forutsetter imidlertid at det blir mer lønnsomt å produsere hydrogen for eksport fremfor å eksportere naturgassen direkte.

Regjeringen vil øke satsingen på hydrogen og legge til rette for etablering av et større nasjonalt hydrogenprogram, som skal bidra til kompetansebygging for en videre utvikling av hydrogenteknologier i Norge. Deltakelse i internasjonal forskning og utvikling vil være særlig viktig på dette området.

Kraftoverføring fra land til petroleumsvirksomheten

Regjeringen mener det er viktig med en mer effektiv og miljøvennlig energiforsyning til petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen, og en sterkere grad av kraftoverføring fra land vil være sentralt. Dette må ses i sammenheng med realiseringen av gasskraftverk med CO₂-håndtering, som vil ivareta både sikkerheten i kraftforsyningen og bidra til at miljøeffektene kan bli større enn ved alternativ kraftproduksjon i det nordiske og europeiske kraftmarkedet.

Regjeringen ser positivt på at aktørene på kontinentalsokkelen arbeider aktivt med konkrete prosjekter for overføring av kraft fra land. Regjeringen viser til at hovedregelen for finansiering av slike prosjekter fortsatt må være at forbruksradialer først og fremst bekostes av den aktuelle forbruker.

Et grønt sertifikatmarked

Et pliktig grønt sertifikatmarked er et virkemiddel som skal stimulere til økt bruk av utvalgte typer fornybar energi (grønn energi). Produsenter av grønn energi blir tildelt sertifikater for den mengde grønn energi de leverer inn i markedet. Tilstrekkelig etterspørsel etter sertifikater skapes ved å pålegge forbrukere å kjøpe sertifikater tilsvarende en viss andel av sin energibruk. Salg av sertifikatene gir produsentene en ekstra inntekt i tillegg til inntekten de får gjennom det ordinære energisalg. Internasjonalt er grønne sertifikatmarkeder i hovedsak avgrenset til utvalgte typer fornybar elektrisitet.

Etter departementets vurdering vil et sertifikatmarked for elektrisitet neppe kunne fungere etter hensikten dersom det legges opp til kun et nasjonalt sertifikatmarked i Norge. Departementet frykter blant annet at det i et slikt marked vil bli store prissvingninger og liten forutsigbarhet for aktørene. Lange overgangsordninger vil trolig være nødvendig, dette vil redusere de gode effektivitetssegenskapene til sertifikatmarkedet.

Departementet har fått utredet mulighetene for å lage et felles sertifikatmarked for varme og el. Det legges vekt på at et sertifikatsystem som også omfatter varme, ikke vil være forenlig med et fremtidig internasjonalt sertifikatmarked for fornybar el. i Europa. Departementet anser derfor et separat nasjonalt sertifikatmarked for grønn varme som uaktuelt.

Departementet legger vekt på at de viktigste effektivitetsgevinstene først vil bli realisert når det er etablert en bredere internasjonal handel med grønne sertifikater. En omlegging av virkemiddelbruken nå, med eta-

blering av et nasjonalt pliktig sertifikatmarked, ville ha betydning tre omfattende endringer i rammebetingelsene i løpet av få år. Først etableringen av Enova SF, deretter et nasjonalt marked, og til slutt en større tilpasning til et mulig internasjonalt marked.

Departementet har vurdert muligheten for å etablere et system med grønn sertifikathandel tilpasset nordiske forhold. Det legges imidlertid til grunn at det er samarbeidet gjennom medlemskapet i EU som vil være avgjørende for utviklingen i Danmark, Finland og Sverige. Departementet har vurdert EUs direktiv 2001/77/EF om fremme av elektrisitet basert på fornybare energikilder i det indre elektrisitetsmarked i en slik sammenheng. Det kreves avklaringer med EU-kommisjonen før Regjeringen kan ta endelig stilling til direktivet og dermed også spørsmålet om deltagelse i et eventuelt internasjonalt sertifikatmarked.

Departementet er positiv til etableringen av et internasjonalt sertifikatmarked for fornybar el. og mener at Norge bør delta i et slikt marked. Et internasjonalt sertifikatmarked vil føre til like rammer for fornybar elproduksjon i et konkurranseutsatt kraftmarked. Departementet vil derfor arbeide videre for å etablere et sertifikatsystem som kan tilpasses et pliktig internasjonalt sertifikatmarked.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klungland og Synnøve Konglevoll, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at bare en liten del, ca. 1 pst., av naturgassen vi produserer brukes innenlands, og vil understreke betydningen av å øke denne andelen. Økt bruk av naturgass vil danne grunnlaget for økt verdiskapning gjennom forskning og utvikling, industrialisering, energiproduksjon og i transportsektoren. Flertallet viser til at de påviste gassressursene på sokkelen gjør Norge til en stor gassprodusent de neste femti til hundre årene. Å ta en større del av gassen i bruk i industriell sammenheng vil derfor legge grunnlaget for helt nødvendige langsiktige industriarbeidsplasser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser til at gassen vil også være nødvendig å ta i bruk i energisektoren for å sikre tilstrekkelig innenlands kraftproduksjon og gjøre oss mindre avhengig av importert kull- og atomkraft.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, vil påpeke at det ikke eksisterer noen målsetninger for hvor mye av oljen som

vi produserer, som skal brukes innenlands, heller ikke for hvor mye fisk som bør omsettes på hjemmemarkedet. Tilsvarende mener disse medlemmer at det ikke er naturlig med en målsetning om økt innenlandsk bruk av naturgass. Norge har en utbyggt infrastruktur for energiforsyning, og økt bruk av gass gjør de klimapolitiske målene vanskeligere å nå.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, peker på at i dag blir så godt som all gass fra norsk sokkel eksportert til utlandet. Flertallet vil i større grad ta i bruk naturgass til innenlands verdiskapning. Naturgass kan brukes på en miljøvennlig måte både som energikilde, som råstoff til industrien og i transportsektoren. Det er således behov for en satsing på distribusjon og bruk av naturgass innenlands. Flertallet vil øke den offentlige forskningsinnsatsen knyttet til bruk av naturgass og hydrogen. I en introduksjons- og utviklingsfase vil det være nødvendig med offentlig støtte for å få utbygget infrastruktur for naturgass.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at de påviste gassressurser på sokkelen gjør Norge til en stor gassprodusent de neste femti til hundre årene. Disse medlemmer er derfor fornøyd med at Regjeringen satser på økt bruk av gass for å skape ny industri og nye arbeidsplasser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet mener stortingsmeldingen gir en god beskrivelse av naturgass og dens potensielle bruksområder. Intensjonene fra Regjeringen er gode, men meldingen er uforpliktende og mangler politisk vilje.

Disse medlemmer savner flere konkrete tiltak og virkemidler for økt verdiskapning fra naturgass i Norge. De foreslåtte tiltak er i stor grad uforpliktende eller skjøvet så langt frem i tid at meldingen ikke vil endre status quo i særlig grad. Meldingen bidrar dermed til å opprettholde den politiske usikkerheten som hemmer industriens investeringsvilje.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener meldingen burde inneholde langt flere visjoner om hvordan naturgassen kan bidra til verdiskapning og bærekraftig industri nasjonalt så vel som å møte miljøutfordringene globalt.

Disse medlemmer mener Regjeringen fortsatt oppfører seg som snilleste gutt i klassen, legger til grunn så strenge miljømessige forutsetninger at det er liten sjanse for at noe blir utbygget med det første. Meldingen bærer spesielt preg av å overfokuserer på CO₂-problematikken, og at dette er en naturlig fortsettelse av Klimameldingen. De såkalte klimaproblemene og reduksjon av CO₂-utslipp overskygger i praksis hele det industrielle perspektivet. Disse medlemmer minner om at tiltakene i klimapolitikken må sees i en global sammenheng.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener også at naturgass i større grad må tas i bruk i transportsektoren. Ikke minst vil dette bety reduserte NO_x-utslipp.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, understreker at økt bruk av naturgass må skje innenfor våre internasjonale klimaforpliktelser og andre internasjonale miljøavtaler.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at bruk av naturgass kan gi betydelige miljøgevinster i og med at den vil erstatte mer forurensende energikilder. Noe som vil føre til reduserte utslipp av klimagasser, NO_x, svovel m.m.

Flertallet har merket seg det store engasjementet som er mange steder i landet for å ta en større del av naturgassen i bruk og mange lokale initiativ som allerede har gitt gode resultat i form av teknologiutvikling, mindre forurensing og nye arbeidsplasser.

Flertallet har også merket seg de planene som foreligger rundt om i landet og mener derfor at potensialet for økt innenlands bruk av naturgass er stort. Flertallet mener det er viktig å bygge videre på disse initiativene. Staten må derfor bidra aktivt gjennom økt satsing på forskning, utvikling og innovasjon, gjennom medfinansiering av infrastruktur for transport av gass og gjennom støtte til ulike tiltak for å øke bruken av gass.

Komiteen viser til at naturgassreservene utgjør en betydelig del av nasjonalformuen, og mener at verdien av disse ressursene bør bidra til verdiskaping, sysselsetting og velferd nasjonalt. Det er derfor viktig å forvalte denne formuen i et langsiktig perspektiv.

Hvordan vi velger å forvalte gassressursene, vil være viktig for mulig verdiskaping på land i Norge. Komiteen mener det må legges opp til en helhetlig politikk som gjør oss i stand til å utnytte de fordeler naturgassen kan gi lokalt, regionalt og nasjonalt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser for øvrig til Fremskrittspartiets Dokument nr. 8:59 (2002-2003) om statlig myndighetsansvar for å bygge hovedrørledninger for naturgass til bruk i Norge og Dokument nr. 8:70 (2002-2003) om tiltak for å sikre snarlig bygging av gasskraftverk i Norge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til St.meld. nr. 15 (2001-2002), (jf. Innst. S. nr. 240 (2001-2002)), hvor det heter: (s. 24)

"Innføring av kvoteplikt på områder som i dag ikke er pålagt avgift, vil i hovedsak berøre metallindustrien (lettmetaller og ferrolegeringer), kjemisk råvareindustri (karbider, gjødsel, petrokjemi og metanol), sement-, kalk- og lecaproduksjonen, oljeraffinering og bruk av gass som energikilde."

Videre heter det i Innst. S. nr. 240 (2001-2002), side 15:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti, registrerer at det er foreslått at gass til bruk som energikilde skal omfattes av kvotesystemet. Flertallet støtter dette."

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser imidlertid også til samme innstilling side 21, der medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti uttaler:

"... viser til at for de gasskraftanlegg som allerede har fått konsesjon og utslipptillatelse, samt anlegget knyttet til Snøhvit-prosjektet, legger flertallet til grunn Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) om at det ikke skal stilles strengere utslippskrav for klimagasser enn det som er vanlig for gasskraftprodusenter i andre EØS-land."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til EUs forslag til kvotedirektiv KOM (2001) 581, hvor det klargjøres at energisektoren er lagt inn i EUs kvotesystem for klimagasser, og hvor el- og varmekraftverk er nevnt spesielt. EUs kvotedirektiv forventes å tre i kraft fra og med 2005.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at vi i Norge har mange energiressurser, som for eksempel vind, sol og biomasse. Sammenlignet med andre land har disse ressursene til nå vært lite utnyttet. Den rike tilgangen på ulike fornybare energikilder byr på mange muligheter.

Flertallet viser videre til at myndighetene her har en viktig rolle som tilrettelegger og pådriver. Enovas oppgave er å utvikle markedet for alternative energiløsninger gjennom tildeling av tilskuddsmidler, men hvor det er et mål å gjøre nye løsninger levedyktige også uten statlig støtte.

Flertallet viser til at for å kunne imøtekomme fremtidens krav til energiforsyningen, er vi avhengige av at det utvikles et marked for nye fornybare energiløsninger.

Flertallet støtter bruk av offentlige midler til utbygging av infrastruktur til energiformål. Flertallet mener at det bør opprettes en garantiordning for å stimulere til utbygging av vannbåren varme, slik at fjernvarmeselskaper, nærvarmenetteiere og feltutbyggere kan oppnå rimeligere lånebetingelser for investeringer i nødvendig infrastruktur.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil peke på betydningen av satsing på energisparing, og vil vise til at støtteordningen for varmpumper og andre strømsparingstiltak i husholdningene har vært en suksess. Det har til nå kommet inn over 50 000 søknader til Enova. Det viser at det nå er økt interesse for dette i befolkningen, og disse medlemmer mener at dette er et godt argument for at ordningen bør videreføres. Disse medlemmer vil videre

framheve betydningen av modernisering og opprustning av eksisterende vannkraftanlegg.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til pressemelding fra Olje- og energidepartementet 13. mars 2003, og slutter seg til statsrådets målsetning om å satse mer på alternative energikilder som bioenergi og vindkraft og bli mindre avhengig av vannkraften.

Disse medlemmer viser at vi imidlertid også står overfor mange utfordringer. Vannkraften har en så dominerende rolle at det kan være vanskelig for andre løsninger å få fotfeste i markedet. Det er en stor utfordring at vi mangler kompetanse, aktører og teknologi for nye fornybare energiløsninger.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen i budsjettet for 2004 opprette en permanent ordning som administreres av Enova i tråd med behovet for støtte til husholdninger for energiomlegging og oppbygging av et bærekraftig marked for vannbåren varme og nye fornybare energikilder."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, peker på at Norge har en godt utbygd infrastruktur for elektrisitet, men en svak infrastruktur for varme. Norge har klimaforpliktelser i henhold til Kyotoavtalen, og bør derfor satse på en infrastruktur for varme som både er fleksibel og i større grad basert på fornybare energikilder. Det betyr først og fremst vannbåren varme i større og mindre nett.

Flertallet ser at det kan være nødvendig med offentlig bistand for å få raskere gjennomføring av slike tiltak, og mener det bør opprettes et garantifond for å stimulere til utbygging av vannbåren varme slik at fjernvarmeselskaper, nærvarmenetteiere og feltutbyggere kan oppnå rimeligere lånebetingelser i slik infrastruktur.

Komiteen foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere opprettelsen av en garantiordning for utbygging av vannbåren varme i forbindelse med budsjettet for 2004."

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener politikken for innenlands bruk av gass bør bygge på følgende prinsipp:

- Naturgassressursene skal komme hele landet til gode.
- Fordelene med nærhet til gassressursene må utnyttes.
- Bruk av naturgass skal ta hensyn til miljøet både nasjonalt og globalt.

Dette medlem mener det er riktig å ta i bruk mer naturgass til innenlands forbruk i de tilfellene der gass kan erstatte mer forurensende energibærere, slik som f.eks. olje. Det er viktig at økt bruk av naturgass ikke

fortrenger mer miljøvennlige energibærere, slik som fornybar energi.

Økonomiske rammebetingelser for bruk av gass

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til de store miljøgevinstene økt bruk av naturgass kan ha når den erstatter mer forurensende energikilder. De økonomiske rammebetingelsene for bruk av naturgass må derfor gjenspeile miljøgevinsten bruken av naturgass representerer i forhold til andre mer forurensende energikilder.

Flertallet mener også at det i en introduksjonsfase vil være nødvendig med statlig medfinansiering og andre insitamentordninger for å få frem forskning, innovasjon og infrastruktur. Flertallet understreker i denne sammenheng det betydelige verdiskapingspotensialet som ligger i økt innenlands bruk av naturgass.

Flertallet vil påpeke viktigheten av at innenlands bruk av gass i Norge ikke får dårligere rammebetingelser enn bruk av naturgass vil få i EU.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener det må legges til rette for kostnadseffektive transportløsninger for naturgass. Dette flertallet peker videre på at det må legges til rette for at gassprodusentene finner det interessant å levere gass til innenlandske brukere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener også det i en introduksjonsfase vil være nødvendig med sterk fokus på forskning, innovasjon og utredning av hensiktsmessig infrastruktur for å kunne ta gassen i bruk til industrielle formål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser til at avgiftsfrihet for innenlands bruk av naturgass må gis et langsiktig perspektiv på minimum 10 år.

Infrastruktur

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener at en viktig forutsetning for å ta naturgassen i bruk i Norge er at det bygges ut systemer for transport av gass. Dette kan i hovedsak skje på to måter: transport i rør eller transport i tanker, CNG eller LNG. Begge transportmåter krever store investeringer.

Komiteen viser til at LNG og CNG vil være mest aktuelt i en introduksjonsfase der volumene er små, rør vil være mest aktuelt der volumene er større. Kostnadene med infrastruktur er store og krever langsiktige investeringer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, mener det er nødvendig at staten deltar i finansieringen av infrastruktur. Flertallet vil peke på at investeringsbeslutninger knyttet

til slike anlegg må bygge på langsiktige og forutsigbare rammebetingelser.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ber i denne forbindelse Regjeringen utrede alternative løsninger for hvordan gass kan føres frem til innenlandske brukere, herunder rørtraséer, LNG- og CNG-anlegg og hvordan gassen kan distribueres fra ilandføringsstedene. Regjeringen bes videre vurdere de økonomiske sidene ved utbygging av slik infrastruktur, inklusive lønnsomhetsbetraktninger, og utrede ulike finansieringsformer med statlig deltakelse, herunder opprettelsen av et statlig eierselskap for investeringer i infrastruktur, og komme tilbake til Stortinget med disse vurderingene så snart det lar seg gjøre. Utredningen bør legge vekt på finansiell risiko og langsiktighet, verdiskaping og industriutvikling i et langsiktig perspektiv, samt miljømessige konsekvenser og perspektiver. Det er viktig å registrere de faktiske næringsinteresser knyttet til å ta gassen i bruk, samt graden av villighet til forpliktelse, som basis for statlig deltagelse i bygging av infrastruktur.

Dette flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede alternative løsninger for hvordan gass kan føres frem til aktuelle innenlandske brukere, herunder rørtraséer, LNG og CNG-anlegg, og hvordan gassen kan distribueres fra ilandføringsstedene.

Regjeringen bes videre vurdere de økonomiske sidene ved utbygging av slik infrastruktur, inklusive lønnsomhetsbetraktninger, og utrede ulike finansieringsformer med statlig deltakelse, herunder opprettelsen av et statlig eierselskap for investeringer i infrastruktur, og komme tilbake til Stortinget med disse vurderingene så snart det lar seg gjøre, men senest i løpet av våren 2004. Utredningen skal samordnes i tid med hydrogenutvalgets arbeid.

Regjeringen bes om å legge vekt på finansiell risiko og langsiktighet, verdiskaping og industriutvikling i et langsiktig perspektiv, samt miljømessige konsekvenser og perspektiver."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet mener staten må ta en langt mer aktiv rolle i å sikre denne utbyggingen. Myndighetene har en viktig rolle blant annet i utbygging av vei- og strømmettet, og på samme måte bør myndighetene sikre "hovedveiene" for naturgass til bruk i Norge.

Disse medlemmer mener dette må skje gjennom langsiktige finansieringsordninger og ikke knyttes opp til årlige bevilgninger på statsbudsjettene, og anbefaler at det opprettes et eget statlig selskap som i samarbeid med andre investorer og/eller store gasskjøpere bygger rørledninger og distribusjonssystemer og mottaksanlegg for LNG og CNG.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener selskapet må tilføres en betydelig egenkapital, i første omgang 3 mrd. kroner.

Denne type tilførsel av egenkapital er ikke subsidier, og vil derfor ikke belaste statsbudsjettets utgiftsside. Hensikten med slike statlige investeringer i infrastruktur er å lette tilgangen på kapital og redusere risiko og dermed muliggjøre utbygging av infrastruktur.

Disse medlemmer foreslår derfor:

"Stortinget ber Regjeringen opprette et statlig investeringsselskap som har i oppgave å delta sammen med andre investorer i langsiktige investeringer i infrastruktur for transport av naturgass. Selskapet tilføres i første omgang 3 mrd. kroner i egenkapital."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, har merket seg flere aktuelle prosjekt for bygging av infrastruktur. De fleste prosjektene har det til felles at de ikke er kommersielt lønnsomme, men at enkelte prosjekter samfunnsøkonomisk kan være gode.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener flere områder utpeker seg for å ta en større andel av naturgassen i bruk. De aller fleste av disse områdene krever at det etableres et system for transport frem til disse stedene. Sørøst-Norge, med Grenland, Østfold og Agder, og flere steder i Trøndelag og på Vestlandet er slike områder.

I Grenland finner vi Norges største konsentrasjon av petrokjemisk industri. Grenlandsmiljøet har høy kompetanse. En avgjørende forutsetning for å beholde og utvikle industrien i Grenlandsområdet er at den får tilgang på naturgass. Det er dokumentert et stort behov både for tørrgass og våtgass og det er derfor nødvendig at det etableres transportløsninger for begge disse to gasstypene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser også til at Trøndelag er et slikt område, og at flere steder på Vestlandet utpeker seg, samt Nordland. I disse områdene har vi et stort innslag av industri, deriblant Norske Skog i Skogn, som ønsker å ta i bruk naturgass til energiformål, i stedet for andre mer forurensende energikilder, og i industrielle prosesser. Det er derfor av avgjørende betydning for den fremtidige sysselsettingen og verdiskapingen at disse stedene får tilgang på naturgass. Det vil legge grunnlaget for nye investeringer og trygge bosettingen i distriktene.

Disse medlemmer vil understreke at alle aktører som ønsker å ta i bruk gass i de områdene staten deltar med investeringer i infrastruktur, må få anledning til det.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til Regjeringens Sem-erklæring, hvor det heter at:

"Statens eventuelle deltakelse i finansiering/eierskap i gassrørledning (Skogn) forutsetter at staten ikke subsidierer gasstransport til konvensjonelle gasskraftverk. Statens eventuelle bidrag skal avgrenses til merkostnadene knyttet til andre formål."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet reagerer med skuffelse og synes det er underlig at regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti ikke er i stand til å ta de grep som er nødvendige for å få på plass den infrastruktur som er avgjørende for å få tatt i bruk våre enorme gassressurser til verdiskaping, industriutvikling og skaping av nye arbeidsplasser i Norge. Disse partiers mangel på handlekraft er et hardt slag for de deler av industrien som lenge har ventet på å få ta i bruk gass både som råstoff og som energikilde. En ytterligere utsettelse i flere år, som disse partiers forslag vil medføre, kan ikke oppfattes som annet enn trenering og motvilje mot bruk av gass i Norge, noe disse medlemmer tar avstand fra.

Disse medlemmer viser til at både næringslivet og Stortinget har ventet i 2 ½ år på at to regjeringer skulle ferdiggjøre den gassmeldingen som nå blir behandlet. Selv om meldingen er både vag og uforpliktende, er den et grunnlag Stortinget nå kunne bygget videre på, og tatt de nødvendige grep for å få tatt i bruk noe mer av våre enorme gassressurser til innenlands verdiskaping.

Disse medlemmer viser til at en rapport fra Asplan Viak om "Bruk av naturgass på Jæren" bare tar hensyn til lokale og regionale utslipp på klimagasser. Rapporten tar også utgangspunkt i bare ett referanseår for bruk av elektrisitet. Disse medlemmer viser til at Norge i et normalår har et underskudd på kraft og vil være avhengig av importert kullkraft i et normalår. I slike år og i år med mindre tilsig enn normalt i kraftmagasinene, vil kraftprisene være høye og olje vil i stor grad erstatte elektrisitet til oppvarming der det er mulig. Med tilfredsstillende løsning for gass i området vil gass være alternativet til olje.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Statens Forurensingstilsyn (SFT) 11. mars 2003 publiserte en rapport hvor Asplan Viak på oppdrag fra SFT har analysert miljøkonsekvensene av flere alternativer for energiforsyningen i Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg. Analysen er basert på planene til Lyse Gass og på scenariene i Jærrådets "Energiplan for Nord-Jæren". Konklusjonen er at miljøalternativet til Jærrådet med økt satsing på energisparing, varmpumper, bioenergi og vindenergi er miljømessig det klart beste. Rapporten viser at satsing på fossilgass på Nord-Jæren vil gi en økning i klimagassutslippene med 30-85 pst. Rapporten viser også at storstilt satsing på fossilgass vil fortrenge mer miljøvennlige fornybare energikilder og ENØK. Flere scenarier for økt bruk av fossilgass er gjennomgått i rapporten, men felles for alle er at de vil føre til kraftige økninger i CO₂-utslippene. Verst av alle er det såkalte "naturgassalternativet", slik det er beskrevet i Energi-

planen for Nord-Jæren, som vil øke CO₂-utslippene med hele 85 pst. Disse medlemmer gjør oppmerksom på at dette ikke engang tilsvarer full kapasitet i de planlagte gassrørene. Det er positivt at rapporten slår fast at det finnes miljøvennlige alternativer til gassrør. Satsing på fornybar energi i nye utbyggingsområder og erstatning av oljefyring, samt en sterkere satsing på ENØK-tiltak, vil redusere regionens utslipp og samtidig stabilisere etterspørselen etter strøm. Analysen viser at CO₂-utslippene kan bli 50 pst. lavere enn i dag.

Disse medlemmer mener en storstilt satsing på fossilgass på Nord-Jæren vil fortrenge mer miljøvennlige alternativer. SFT-rapporten stiller spørsmål ved i hvilken grad store investeringer i dyr infrastruktur vil utkonkurrere mer miljøvennlige løsninger som f.eks. varmpumper, ENØK-tiltak og avfallsforbrenning. Den viser også til at dette allerede har skjedd:

"I et konkret eksempel, Jåtten Øst, har en nå gått inn for direkte bruk av gass. Dette til tross for at det tidligere er vedtatt bruk av varmpumper i utbyggingsområdet."

Disse medlemmer mener dette er et meget godt eksempel som demonstrerer at naturgass til energiformål via gassrør til sluttbrukere i Norge ikke er forenlig med norsk klimapolitikk og satsingen på ENØK og nye fornybare energikilder.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at flere områder i landet må få tilgang til gass, og ser positivt på statlig støtte til infrastruktur for transport av gass, slik som legging av rør og etablering av transportanlegg for LNG og CNG. Der det bare er avtaker for begrensa mengder gass, bør denne transporteres som LNG og CNG. Bygging av store rør vil bare være lønnsomt når det er avsetning for betydelige mengder gass innenfor et geografisk avgrensa område. Statlig støtte bør gis ved at staten går inn som deleier i rørledninger og anlegg. Dette medlem stiller som krav til statlig støtte at den ikke subsidierer transport av gass til forurensende gasskraftverk.

Dette medlem viser til at det fortsatt gjenstår utredningsarbeid om hvilke teknologier som bør velges, hvilke kostnader ulike løsninger har, og hvilket potensial det er for avsetning av gass i de aktuelle områdene.

Dette medlem viser til at det området som foreløpig peker seg ut som aktuelt for bygging av rørledning, er Grenlandsområdet og eventuelt Østfold. Gassen trengs til bruk i industrien i området. Her finner vi den største industriklynga i landet som er aktuell for industriell bruk av gass. Et gassrør til Grenlandsområdet kan bygges uten at det blir bygget gasskraftverk.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, vil også peke på de betydelige mulighetene som ligger i å videreutvikle og å skape ny industri ved de ilandføringsstedene som er i dag, Kårstø, Kollsnes/Mongstad og Tjelbergodden og om noen år Melkøya ved Hammerfest og Aukra i Møre og Romsdal.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener staten må ta ansvaret for infrastrukturen rundt hovedrørledningene for naturgass, slik at man raskere og lettere kan øke bruken av naturgass generelt, samt bidra til å bedre kraftbalansen og trygge kraftforsyningen.

Disse medlemmer viser til at norske myndigheter har vært en aktiv pådriver for å eksportere store volum norsk gass til kontinentet. De høye volumene har gjort det lønnsomt å bygge nødvendige gassrørledninger fra Norge til det europeiske gassmarkedet. Samtidig har man ikke bygget opp tilsvarende infrastruktur i Norge. Den manglende infrastrukturen i Norge har gjort at bruken av gass til kraftproduksjon eller direkte i husstandene/næringslivet er liten.

Disse medlemmer viser til at naturgass er samfunnsøkonomisk og ofte bedriftsøkonomisk lønnsomt, men at det krever store investeringer i infrastruktur. Det kreves høye gassvolumer for at et rørledningsprosjekt skal være lønnsomt. I tillegg er levetiden på et gassrør svært lang, og lånemessig vil avdragene på lån - med langt kortere nedbetalingstid - være svært store de første årene. Kapitalbehovet og risikoen for aktører i næringslivet blir dermed for stor til at det blir bygget særlig infrastruktur. Norsk næringsliv besitter heller ikke tilstrekkelig kapital til å ta dette ansvar alene.

Dette kan gjøres ved at myndighetsansvaret for infrastrukturen legges til et statlig selskap med nødvendige ressurser til å bygge ut hovedinfrastrukturen. Dette skal selvsagt gjøres ut fra økonomiske kriterier, slik at midlene tilfaller rørledninger i de områder hvor de gir størst effekt. Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:59 (2002-2003) og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjøre utbygging av hovedrørledninger for gass til et myndighetsansvar, og gjennom et statlig selskap foreta vurderinger, utredninger og finansiering av bygging av slik infrastruktur for gass.

Selskapet tilføres i første omgang 5 mrd. kroner i egenkapital."

Disse medlemmer viser til at det er viktig å sikre store gassvolum for å sikre lønnsomhet i gassrør. Bygging av gasskraftverk vil mange steder sikre de nødvendige volum, og vil dermed være en katalysator for bruk av naturgass i Norge. Disse medlemmer er følgelig bekymret over at stortingsflertallet under behandlingen av Klimameldingen la til grunn at alle nye konsesjoner for bygging av gasskraftverk skulle medføre krav om CO₂-håndtering. Dersom et slikt krav opprettholder, forsvinner dessverre mulighetene for gasskraftverk i løpet av de neste 10-15 årene. Dermed er også de nødvendige gassvolumene borte, og det er bekymringsfullt dersom Stortinget mener naturgass skal tas i bruk innenlands.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at satsing på energisparing og energiomlegging, samt på ny fornybar energi er vikti-

gere målsetninger enn å ta naturgassen i bruk. Naturgass kan være et virkemiddel for å redusere miljøbelastning, men økt bruk av gass er ikke noe mål i seg selv. Disse medlemmer er positive til gass til industriell bruk som råstoff, eller en fornuftig bruk av gass til energiformål hvor gass fortrenger olje eller andre alternativer som miljømessig er verre. Disse medlemmer ser imidlertid betenkeligheter ved kostnadskrevenne rørprosjekter pga. kostnader og nedbetalingstid, oppblåste volumanslag og lite fleksibel transport. Det er også klart at ingen planlagte naturgassrørprosjekter i Norge vil være økonomisk forsvarlig, uten at man forutsetter et eller flere gasskraftverk for hvert rørprosjekt. På grunn av Norges geografiske utforming vil gass transportert med båt være et langt mer fleksibelt alternativ, som vil øke mulighetene for at gass faktisk bidrar til miljøforbedringer gjennom reduserte utslipp og at naturgass ikke fortrenger eller blokkerer for bioenergi og annen fornybar energi. Disse dilemmaene, samt den store teknologiske og markedsmessige usikkerheten rundt gasskraftverk med CO₂-håndtering, tilsier at valg av eventuell infrastruktur må utredes nærmere.

Bruk av gass i industrien

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, vil vektlegge perspektivene som ligger i å ta en større del av naturgassen i bruk i industriell sammenheng. Det er flertallets oppfatning at Stortinget ved behandlingen av denne meldingen gjennom å vedta langsiktige og gode rammebetingelser for innenlands bruk av gass, kan legge grunnlaget for en ny industriepoke i Norge de neste 50 til 100 årene. Industriell utnyttning er i særlig grad knyttet til innovasjon og industriell utvikling av ny teknologi for mer miljøvennlig bruk av naturgass som energikilde og råstoff.

Flertallet vil peke på at store deler av industrien kan anvende gass i industrielle prosesser og til energiformål, i stedet for mer forurensende energikilder. I tillegg kan gassen brukes som råstoff i nye produkter. Flertallet har merket seg at store deler av industrien ser muligheter i å ta i bruk gass.

En forpliktende strategi for økt bruk av gass vil utløse investeringer i fastlands-Norge og gi stor verdiskapning på grunnlag av en av de viktigste naturressursene våre.

Flertallet vil understreke at det er viktig å klargjøre at både tørrgass og våtgass er tilgjengelig for bruk innenlands. Flertallet ber Regjeringen gjennomgå gasskilder som kan være potensielle tilbydere av gass til innenlandsk bruk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser til at områder med industri som peker seg ut for å ta gassen i bruk i industriell sammenheng, og som har signalisert sterke ønsker om å få tilgang på gass, er Grenland, Østfold, Agder, Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal, Trøndelagsfylkene og Helgelandskysten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil understreke at en forutsetning for å kunne ta en større del av gassen i bruk innenlands, er at gassen fra sokkelen ilandføres og ikke eksporteres direkte og at en tilstrekkelig mengde av gassen er tilgjengelig for salg på det norske markedet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at vi bør utnytte våre fortrinn, slik som nærhet til ressursene, markedet og mulige deponeringssteder for CO₂. Det bør derfor vurderes å bruke deler av avsetningen til petroleumsfondet til investeringer i framtidsretta og miljøvennlig gassindustri på land i Norge.

Gass til energiformål

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Regjeringen i St.meld. nr. 9 (2002-2003) omtaler satsingen på gasskraftverk med CO₂-håndtering og viser at det er behov for betydelig forskning og uttesting av teknologier før slike kraftverk kan bli lønnsomme.

Komiteen viser til at et flertall på Stortinget tidligere har gått inn for at naturgass skal brukes til produksjon av elektrisk kraft i Norge, og at det er gitt konsesjoner til utbygging av om lag 13,5 TWh gasskraft, inkludert gasskraftverket på Melkøya i tilknytning til Snøhvit-anlegget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil påpeke at disse prosjektene ikke har blitt realisert på grunn av manglende lønnsomhet. Samtidig ser man en meget positiv vilje fra energibransjen til å investere i nye fornybare energikilder som for eksempel vindkraft.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener norsk gassbasert industri og norske gasskraftverk ikke under noen omstendighet skal underlegges strengere rammebetingelser enn konkurrentene i EØS-området. Dersom norske myndigheter mot formodning innfører særnorske symbolpolitiske virkemidler, må det etter disse medlemmers mening være en selvfølge at også myndighetene dekker ekstrakostnadene ved dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, unntatt representanten Konglevoll, og fra Fremskrittspartiet, viser til at energisituasjonen den siste tiden har vist at det er et stort behov for økt kraftproduksjon i Norge og det må legges til rette for at gasskraft kan bygges slik at vi i framtiden kan unngå tilsvarende situasjoner i kraftmarkedet. Ved framtidige konsesjoner må det også legges større vekt på de mulighetene vi har ved å utnytte spillvarmen fra kraftverkene i industriell sammenheng.

Slik disse medlemmer ser det, kan gasskraft være et svært viktig bidrag til å få balanse mellom etterspørsel og produksjon, innenfor en tidshorison

10-15 år. Disse medlemmer viser til at rammebetingelsene for gasskraft ligger fast gjennom Stortingets vedtak fra 9. mars 2000 om at gasskraftverk i Norge skal ha like rammebetingelser som i andre EØS-land. Disse medlemmer registrerer likevel at konsesjonærene for bygging av gasskraft, gjennom de signalene Regjeringen har gitt i Sem-erklæringen og i St.meld. nr. 9 (2002-2003), opplever betydelig usikkerhet om de framtidige rammebetingelsene. Disse medlemmer vil derfor understreke at innenlands bruk av gass til energiproduksjon må ha de samme rammebetingelsene som i andre EØS-land.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at gasskraft i Norge får samme rammebetingelser som i andre EØS-land."

Disse medlemmer viser til at flere selskaper har planer om å bygge gasskraft dersom det gis konsesjon. Planene er i ulike stadier, men flere av kraftverkene som planlegges er mer effektive enn de som har fått konsesjon. Disse medlemmer er av den oppfatning at gasskraftverk helst bør bygges der utnyttelsesgraden og kraftbehovet er størst. Et kraftverk på Mongstad og et i tilknytning til industrien i Grenland er slike eksempler.

Disse medlemmer mener en bør være positive til eventuelle konsesjonssøknader til slike kraftverk. Disse medlemmer viser til at Naturkraft har fått forlenget sine konsesjoner én gang.

Disse medlemmer mener Industrikraft Midt-norge også bør få forlenget konsesjonen en gang dersom det er nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, unntatt representanten Konglevoll, understreker at det er viktig at konsesjonene blir realisert.

Disse medlemmer er av den oppfatning at realisering av gasskraftverk krever langsiktige investeringer og rammevilkår. Disse medlemmer stiller spørsmål ved om denne langsiktigheten er tilstrekkelig til stede hos alle de selskapene som har konsesjoner i dag. Disse medlemmer mener derfor at det også må legges til rette for at selskaper som har større vilje til å investere langsiktig, kan bygge gasskraftverk.

Disse medlemmer mener dette bør skje ved at Statkraft gis mulighet til å gå sammen med andre energiselskaper om å søke konsesjoner, og/eller at andre selskaper som ønsker å investere langsiktig og som søker, får konsesjoner får det.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter forlengelsen for konsesjon for industrikraft Midt-norge. Disse medlemmer er av den oppfatning at realisering av gasskraftverk krever store investeringer og derfor er avhengige av langsiktige og forutsigbare rammebetingelser som er identiske med rammebetingelsene i EØS-området. Disse medlemmer mener på bakgrunn av dette at det også

bør gis konsesjoner, utover de som er gitt, til andre selskaper som viser vilje til å bygge gasskraftverk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, peker på at energisituasjonen den siste tiden har vist at det er behov for økt kraftproduksjon i Norge. Nye fornybare energikilder, sammen med opprusting og miljøvennlig modernisering av vannkraftanlegg samt små kraftverk, vil kunne bidra til energibalansen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener likevel gasskraft vil være en viktig kilde for å sikre tilstrekkelige mengder ny kraft i de kommende 10-15 år. Regjeringens satsing på gasskraft med CO₂-håndtering er derfor helt sentral i energipolitikken. Lønnsomhetsvurderinger hittil har vist at det er nødvendig at spillvarmen fra gasskraftverk kan nyttes i industriell sammenheng. Dette, sammen med det prisbilde man har hatt for elektrisk kraft, har ikke gjort det lønnsomt for eierne av de tre konsesjoner å bygge ut gasskraftverkene. Videre hevder selskapene at det fortsatt hersker usikkerhet omkring de fremtidige miljøkrav som vil bli stilt til slike gasskraftverk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, legger til grunn Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 122 (1999-2000) om at det ikke skal være strengere utslippskrav for klimagasser enn det som er vanlig for gasskraftproduksjon i andre EØS-land.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at dette er i samsvar med Regjeringens forsikring om at bruk av gass til energiproduksjon skal ha de samme rammevilkår som i andre EØS-land i tiden framover, jf. Sem-erklæringa.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen har forlenget konsesjonstiden med 3 år for anleggskonsesjonene som ble gitt av regjeringen Stoltenberg til Naturkraft. Ut over dette har det ikke blitt gjort endringer i de gjeldende gasskraftkonsesjoner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at Regjeringen peker på mulighetene som ligger i å ta i bruk gass til energiformål og kraftproduksjon og at Regjeringen legger til grunn at en forutsetning for å ta i bruk gass til kraftproduksjon, utover de tre kraftverkene som har fått konsesjon, er at gasskraftverkene skal ha CO₂-håndtering. Regjeringen vektlegger utviklingen av gasskraftverk med CO₂-håndtering, og foreslår betydelige støtteordninger til slike, tilsvarende refusjon av hel elavgift på 2002-nivå.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti slutter seg derfor til Regje-

ringens strategi for utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener norsk industri ikke kan vente på CO₂-håndteringsteknologi i 10-15 år før Stortinget kan si ja til nye konsesjoner for gasskraftverk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen innføre betydelige støtteordninger til gasskraftverk med CO₂-håndtering tilsvarende refusjon av hel elavgift på 2002-nivå."

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, er enig i at det må satses betydelig mer på forskning og utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering og viser i denne sammenheng til Innst. S. nr. 240 (2001-2002) der flertallet sier:

"For å fremskynde gasskraftverk med CO₂-håndtering mener komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, at det bør innføres en tidsbegrenset støtteordning for produksjon av slik gasskraft tilsvarende refusjon av hel elavgift på 2002-nivå. Det forutsettes at ordningen kan gjennomføres innenfor rammen av EØS-avtalen. På det tidspunkt gasskraftverk med CO₂-håndtering realiseres, innføres samme vilkår for produsenter av nye fornybare energikilder (bioenergi, vindkraft, mv.)."

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at det forskes på flere teknologier for CO₂-håndtering. Det er i dag uklart hvilke av disse som vil være best. Det er derfor behov for betydelig økt satsing på dette området.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener derfor at det er svært uheldig at stortingsflertallet, bestående av Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Fremskrittspartiet, reduserte bevilgningene til dette formålet betydelig i årets budsjett.

Komiteen viser til at Gassteknologiutvalget foreslår at det må være en utviklingsprosess med satsing på flere konsepter, og anslår at fullskala gasskraftverk med CO₂-håndtering tidligst kan være realisert om 10-15 år.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti peker imidlertid på at Regjeringen ønsker å fremme tiltak for å intensivere forsknings- og utviklingsinnsatsen for å fremskynde utviklingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser i denne sammenheng til flere interessante utviklingsprosjekter for bruk

av CO₂ i industriell sammenheng. Bruk av CO₂ i prosesser tilknyttet industriell utnyttelse av bergarten anorthositt i Sogn og Fjordane, Olivin-prosjektet, samt Green Global Energys planer om utnyttelse av CO₂ i fiskefor, er alle eksempler på slike interessante prosjekter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener man må trappe opp utviklingen av gasskraftverk med CO₂-håndtering og at innovasjonsselskapet koordinerer utviklingen av de ulike teknologiene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, har merket seg at desentraliserte kraft-varmeanlegg, såkalte kogenanlegg og mikroanlegg, har høy energiutnyttelse. Anleggene kan også være et godt alternativ til utbygging av kraftoverføringssystem og bidra til kraftforsyningen til industrianlegg og til boligområder der det kan erstatte mer forurensende energikilder.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener derfor at det må etableres ordninger som stimulerer til bygging av slike anlegg.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til behovet for økt tilgang til kraft for å unngå store prisvariasjoner og fare for energirasjonering i fremtiden. Disse medlemmer mener det er i Norges interesse å gjøre oss mindre avhengige av meteorologiske forhold, enten gjennom ny kraftproduksjon som supplerer vannkraften, eller ved å erstatte strøm med andre varmekilder. Økt bruk av gass dekker begge disse forhold.

Disse medlemmer viser til at Stortinget foreløpig har gitt tre konsesjoner for bygging av gasskraftverk. Verken Naturkraft eller Industrikraft Midt-Norge har foreløpig benyttet seg av disse konsesjonene. Politisk usikkerhet rundt rammevilkårene har skapt stor økonomisk usikkerhet rundt fremtidige miljøkostnader og lignende for prosjektene. Regjeringens og Arbeiderpartiets uforutsigbarhet og uavklarte/skiftende holdninger til håndtering av CO₂ oppleves å være spesielt stor. Verken klimameldingen eller gassmeldingen har gitt noen avklaring som reduserer usikkerheten rundt miljøkostnadene. Det nytter heller ikke å påstå at innenlandsk bruk av gass til energiproduksjon må ha de samme rammebetingelsene som i andre EØS-land når klimameldingen krever CO₂-håndtering for nye konsesjoner til gasskraftverk (Innst. S. nr. 240 (2001-2002) s. 21).

Disse medlemmer viser til at det store fokuset på CO₂-håndteringsteknologi er et norsk fenomen. Det forskes på denne teknologien i noen land, men det har ikke vært satt som et krav ved bygging av gasskraftverk. Fagmiljøene slår fast at teknologi for CO₂-håndtering, innenfor akseptable kostnadsrammer, ligger minst 10-15 år frem i tid. Ifølge Naturkraft ligger kost-

nadene i dag rundt 400-500 kroner per tonn CO₂-gass som skal håndteres. Så lenge dette urealistiske kravet for nye konsesjoner står fast, vil det være en effektiv garanti mot noen som helst utbygging av gasskraft på andre aktuelle steder enn der dagens tre konsesjoner angir.

Moderne gasskraftverk reduserer utslippet av CO₂ med ca. 60 pst. i forhold til konvensjonell kullkraft. Sett i et globalt perspektiv mener disse medlemmer at man burde akseptere at CO₂-utslipp fra norske gasskraft er mindre enn CO₂-utslipp fra danske kullkraftverk. Bygging av norske gasskraftverk burde således bli sett på som et positivt miljøtiltak i et globalt perspektiv.

Disse medlemmer mener kravet om CO₂-håndtering med dagens teknologi er et urealistisk ønske, noe også bransjen, deriblant LO, NHO, OLF og PIL, ga klart uttrykk for på energi- og miljøkomiteens høring om "gassmeldingen". Slike forutsetninger gjør at gasskraftverk i Norge forblir på prosjektstadiet. Dette er uheldig, men kan løses dersom det er politisk vilje til å gjøre noe med kraftsituasjonen i Norge. Dette krever handling fra Stortinget, og ikke bare fromme ønsker. Stortinget bør derfor gi klare signaler til Regjeringen og utbyggere av gasskraftverk om at gasskraftverk er nødvendig og ønsket i Norge. Man kan ikke la drømmen om mulige fremtidige teknologier utsette arbeidet med å sikre norsk kraftforsyning i dag.

Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:71 (2002-2003) fra Fremskrittspartiet og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen snarlig fremme en sak for Stortinget med følgende:

1. Tiltak som sikrer at bygging av gasskraftverk for gitte konsesjoner iverksettes.
2. Legge forholdene til rette for å gi konsesjoner for bygging av gasskraftverk på andre steder i Norge.
3. Sikre at alle eksisterende konsesjoner og nye søknader om bygging av gasskraftverk ikke pålegges særnorske krav om CO₂-avgift eller kostnader for bygging av CO₂-håndteringsanlegg, før slike krav også stilles i Europa for øvrig."

Disse medlemmer har merket seg Arbeiderpartiets gjentatte kritikk av budsjettforliket hvor bevilgningene til CO₂-håndtering ble kuttet. Disse medlemmer stiller seg undrende til hensikten med denne kritikken. Dersom Arbeiderpartiets medlemmer har til hensikt å innføre samme rammebetingelser for gasskraft i Norge som EØS for øvrig, så har ikke små reduksjoner i denne forskningen betydning for arbeidet med Naturgass i Norge. Tidspunktet for innføring av CO₂-håndteringskrav i EØS-området vil avhenge av forskningsarbeidet i Europa og verden for øvrig, og Norge bør i den sammenheng fokusere sine ressurser på teknologier hvor Norge har bedre forutsetninger for å være eksperter. Det er som kjent meget få operative gasskraftverk i Norge i dag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet går imot bygging av gasskraftverk dersom disse ikke er basert på høy energiutnyttelse og at utslippene av klimagasser er minimale.

Komiteens medlem fra Arbeiderpartiet, representanten Synnøve Konglevoll, viser til at det vil bli en krevende utfordring for Norge å nå forpliktelsene som Kyoto-avtalen pålegger Norge. En eventuell bygging av konvensjonelle gasskraftverk uten CO₂-håndtering vil ytterligere svekke Norges mulighet til å oppfylle våre klimaforpliktelser. Samtidig finnes det allerede ulike teknologier for håndtering av CO₂-utslipp, og det foregår stor forskningsaktivitet knyttet til dette. Etter dette medlems syn er det langt mer fornuftig å utvikle miljøvennlige gasskraftverk enn å satse på dagens forurensende teknologi.

Dette medlem er på denne bakgrunn imot bygging av konvensjonelle gasskraftverk. Dersom det skal gis nye konsesjoner utover de som allerede er gitt, må dette i tilfelle kun gis til gasskraftverk med CO₂-håndtering.

Dette medlem støtter infrastruktur for gass som bidrar til å redusere utslipp av klimautslipp fra industrien, slik som i Grenland, men dersom det knyttes et konvensjonelt gasskraftverk til prosjektet vil den positive miljøgevinsten forsvinne.

Forskning, utvikling og innovasjon

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at for å utvikle og realisere gasskraftverk med CO₂-håndtering er det behov for en betydelig økt innsats på forskning og utvikling.

Flertallet støtter at det må etableres et nasjonalt gassteknologiprogram for å drive fram miljøvennlig bruk av gass til energiformål inkludert CO₂-håndtering, bruk av gass i industrielle prosesser og løsninger for hydrogen som energibærer.

Flertallet er enig i at det opprettes et statlig innovasjonsselskap for miljøvennlig gassteknologi og at dette legges til Grenland. Flertallet mener innovasjonsselskapet skal forvalte statens satsing på forskning og utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering, og i tillegg holde tett kontakt med industri og forskningsmiljøer for å sikre en mest mulig hensiktsmessig framdrift og gjennomføring av teknologiutvikling. For å sikre raskest mulig utvikling av teknologi for gasskraftverk med CO₂-håndtering er det nødvendig at selskapet tilføres egenkapital som gjør det mulig, sammen med midler fra Norges Forskningsråd, å øke forskningsinnsatsen i årene fremover.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, ser at det ville vært ønskelig med en raskest mulig oppstart av innovasjonsselskapet. Dette flertallet ber Regje-

ringen komme tilbake til Stortinget med en plan for etablering, mulig tidligere etablering, kapitalisering og utvidet funksjonsområde for innovasjonsselskapet i god tid før planlagt oppstart.

Dette flertallet støtter at det opprettes et statlig innovasjonsselskap for miljøvennlig gassteknologi. Innovasjonsselskapet skal forvalte statens satsing på forskning og utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering, og i tillegg holde tett kontakt med industri og forskningsmiljøer for å sikre en best mulig hensiktsmessig framdrift og gjennomføring av teknologiutvikling. Selskapet lokaliseres i Grenland.

Dette flertallet foreslår følgende:

"Stortinget ber Regjeringen opprette et statlig innovasjonsselskap for miljøvennlig gassteknologi lagt til Grenland. Innovasjonsselskapet skal forvalte statens satsing på forskning og utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering, og i tillegg holde tett kontakt med industri og forskningsmiljøer for å sikre en mest mulig hensiktsmessig framdrift og gjennomføring av teknologiutvikling.

Stortinget ber videre Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for en - om mulig - raskere etablering av selskapet enn det som var forutsatt i St.meld. nr. 9 (2002-2003). Planen bør dessuten inneholde forslag til kapitalisering og utvidet funksjonsområde for selskapet, herunder hydrogen og eventuelt petrokjemi."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet er enig i at det må opprettes et statlig innovasjonsselskap for miljøvennlig gassteknologi, at dette legges til Grenland, men etableres fra 1. januar 2004. Selskapet skal tilrettelegge for ny og videreutvikle teknologi og samordne ressurser for å få sterkere grad av innovasjon og synergieffekter.

Disse medlemmer mener Hydros senter for gassteknologi må få status som et nasjonalt senter som skal være spydspiss i utvikling og uttesting av ny teknologi og samordne og bygge nettverk mellom industri og forskningsmiljøer slik at forskningsmiljøene andre steder i landet, bl.a. Trondheim og Bergen, får videreutvikle sin forskning innenfor dette området.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Det opprettes et statlig innovasjonsselskap som får i oppgave å utvikle teknologi for miljøvennlig bruk av naturgass til energiformål, for petrokjemi og for bruk av hydrogen som energibærer. Selskapet legges til Grenland og etableres fra 1. januar 2004 og tilføres betydelig egenkapital."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det fra flere miljø blir hevdet at behovet for forskning og innovasjon er på om lag 250 mill. kroner årlig over en 10-årsperiode.

Disse medlemmer viser til at for å påskynde utviklingen av teknologi for gasskraftverk med CO₂-håndtering må dette tilføres betydelig egenkapital slik at det årlig, inkludert bevilgninger fra Norges Forsk-

ningsråd, kan disponeres om lag 250 mill. kroner til forskning, utvikling og innovasjon av miljøvennlig gassteknologi, hydrogen som energibærer og petrokjemi.

Komiteen ser svært positivt på at private aktører i tillegg har tatt initiativ til å etablere operative innovasjonssentre med deltagelse fra forskningsmiljøene. Dette bidrar til å samle kompetansen, og et tett samarbeid mellom forskningsmiljøer og industri legger et viktig grunnlag for innovative prosesser.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, vil peke på de interessante merverdier som ligger i prosjekter for å utnytte avgasser og spillvarme fra gasskraftverk til nye produkter, og viser i denne sammenheng til Budsjettinnst. S. nr. 9 (2002-2003) der flertallet bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at energiutvikling og forskning er inne i en spennende utvikling hvor blant annet utnyttelse av overskuddsvarme og avgasser fra gasskraftverkene kan reduseres vesentlig ved utnyttelse av disse til verdiskapende industrielt formål.

I denne sammenheng vil flertallet vise til at det har vært lansert forslag om at et slikt pilotprosjekt også bør inneholde merverdiskapende elementer for å utnytte avgasser og spillvarme til industriell fremstilling av for eksempel alger som råstoff til fiskefôr som etter hvert har blitt en knapphetsressurs.

Flertallet vil vise til konkrete planer om dette i forbindelse med Statoils pilotprosjekt på Kårstø og planene på Kollsnes og Mongstad, og mener statlig deltagelse i utvikling og forskning på dette feltet er viktig for å lykkes.

Komiteen er enig i opprettelse av et kompetansesenter for sluttbrukerteknologi på Haugalandet i Rogaland innen 1. januar 2004. Komiteen ber Regjeringen vurdere ansvarsforholdene mellom Senteret og Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern, DBE, mht. sikkerhets- og beredskapsopplegg knyttet til innenlands bruk og transport av gass. Senteret skal for øvrig ha et ansvar for sikkerhets- og beredskapsopplegg (sammen med DBE) knyttet til innenlands bruk og transport av gass, samt informasjon, rådgivning, opplæring, og praktisk anvendelse av gass rettet mot sluttbruker. Haugalandet har allerede et etablert kompetansemiljø som gjør denne lokaliseringen naturlig. Det vil være viktig at senteret får tildelt nasjonale oppgaver.

Transportsektoren

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, er positiv til bruk av naturgass i transportsektoren og peker spesielt på de store reduksjonene av SO₂, NO_x og partikler som vil være mulig ved overgang fra olje og diesel til naturgass. Flertallet peker spesielt på ferje- og kysttrafikkflåten, samt på busser i større byer. Utover reduserte

NO_x-utslipp vil overgang til naturgass også medføre reduserte utslipp av klimagasser. Flertallet viser i denne sammenheng også til at det i fremtiden vil bli stilt strengere krav til dieselkjøretøy, og at disse vil ha betydelig mindre utslipp til miljøet enn med dagens teknologi. Likevel mener komiteen at gassbusser har mange fordeler, som mindre utslipp og lavere støynivå enn hva som vil bli tilfellet for nye dieseldrevne busser, og viser i denne sammenheng til Marinteks rapport "Vurdering av naturgassdrift kontra dieseldrift med renseteknologi for ferger og bybusser - fase 1".

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til inngåtte avtaler om statlig støtte til gassbusser og fyllestasjoner i en introduksjonsfase. En videre bruk av gassbusser vil derfor være avhengig av at det innrømmes fritak for CO₂-avgift på naturgass for å unngå svekket tilbud og/eller økte takster i kollektivtransporten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, viser til (flere) vellykkede introduksjoner av gassbusser i flere byer og vil at slike prosjekter skal videreføres og utvides. Disse medlemmer mener også at flere byer vil være aktuelle for å ta i bruk gassbusser etter hvert som distribusjonen av naturgass blir utbygd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det vil være nødvendig med statlig støtte til gassbusser og fyllestasjoner i en introduksjonsfase og at gassbusser gis fritak for CO₂-avgift.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen videreføre, utvide og sette i gang nye prosjekter med gassbusser. I en introduksjonsfase må det gis investeringsstøtte til kjøp av busser og fyllestasjoner. Gassbusser gis fritak for CO₂-avgift."

Komiteen viser også til at det er behov for store utskiftninger og fornyelse av ferjeflåten. Det er derfor nå en mulighet til at ferjeselskapene kan gå over fra konvensjonelle ferjer til ferjer drevet med naturgass på de strekningene det ligger til rette for.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, forutsetter også fritak fra CO₂-avgift for bruk av naturgass i ferjeflåten i en periode.

Komiteen viser til at ferjestrekninger i nærheten av ilandføringssteder for gass eller i områder med distribusjon av LNG peker seg ut til å ta i bruk gassferjer. Flere ferjesamband kan være aktuelle, og komiteen peker spesielt på Boknafjordsambandet i Rogaland, Haljem-Sanvikvåg i Hordaland og sambandet Flakk-Rørvik i Sør-Trøndelag. Flere samband kan også være aktuelle.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener at det bør gis støtte til bygging av gassferger i form av utvidet statlig investeringsgaranti, noe som vil sikre best tilgjengelig finansiering, og i neste omgang redusere behovet for statlige driftssubsidier. Det bør også vurderes tilstrekkelig konsesjonstid og forpliktende konsesjonsvilkår knyttet til fartøyene for å redusere usikkerheten for selskapene.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere tiltaksordninger for bygging av gassferjer. Dette må innbefatte en utvidet statlig investeringsgaranti, eventuelle anbudsbetingelser og forpliktende konsesjonsvilkår knyttet til fartøyene for å redusere usikkerheten ved investeringene."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det må gis mer støtte til bygging av gassferjer og at ferjerederiene får vesentlig lengre konsesjonsperioder for de ferjestrekningene de går over til gassferjer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at ferjerederier som skifter ut konvensjonelle ferjer til ferjer drevet med naturgass, gis økonomisk støtte til dette, og vesentlig lengre konsesjonsperioder for de aktuelle strekningene."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet viser til at enkelte ferjer er bygget for bruk av gass. Dette krever store merkostnader, men gir betydelige miljøgevinster. Disse medlemmer er åpne for at gassferjer bør foretrekkes der hvor faktiske forurensende miljøutslipp er betydelige.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det allerede er gjennomført satsing på gasskjøretøy i Bergen, Trondheim og Haugesund. Det er miljøfordeler ved gassdrevne busser, samtidig som de krever ekstrainvesteringer. Strengere avgasskrav til nye bensin- og dieselskjøretøy vil redusere miljøgevinsten, samtidig som videreutvikling av gassteknologien vil redusere ekstrakostnadene for bruk av gass. Disse medlemmer er positive til alternative drivstoffer i kjøretøy og transportmiddel, men ønsker primært at næringslivet/privatpersoner selv tar slike investeringsbeslutninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til samferdselsminister Torild Skogsholms redegjørelse for satsing på gassferjer som svar på en interpellasjon fra representanten Jan Sahl (KrF) tirsdag den 23. april 2002 kl. 10.00 hvor det heter:

"Riksveiferjene forbrenner årlig om lag 120 mill. liter diesel, marin gassolje, og bidrar med henholdsvis om lag 0,8 pst. og 2,3 pst. av nasjonale utslipp av CO₂ og NO_x. Sammenliknet med et konvensjonelt skip som tilfredsstiller IMOs vedtatte NO_x-krav, vil en gassferje under optimale forhold redusere utslippene av NO_x med 90 pst. og utslippene av CO₂ med 15-25 pst. Det er da ikke tatt hensyn til forskjeller i CO₂-utslipp ved produksjon og distribusjon av drivstoffet. Gassdrift vil imidlertid medføre noe utslipp av den kraftige klimagassen metan.

Göteborgprotokollen omfatter utslippskomponentene svoveldioksid, nitrogendioksid, flyktige organiske forbindelser og ammoniakk, og vil gjelde fra 2010. Utslippene av NO_x skal reduseres til 156 000 tonn, dvs. en reduksjon på 29 pst. i forhold til 1990-nivået. Satsing på gassferjer er ett av flere mulige tiltak for å klare NO_x-forpliktelsene i Göteborgprotokollen. I dag er det formelt sett ingen krav til skipsfartens utslipp til luft, verken nasjonalt eller internasjonalt. FNs organisasjon for skipsfart, IMO, har riktignok vedtatt NO_x-krav til nye motorer eller større ombygginger fra 2000, men kravene er ennå ikke ratifisert av tilstrekkelig mange land til at de har trådt i kraft. I praksis oppfyller likevel alle nye motorer IMOs krav til utslipp av NO_x. Alle nye ferjer bygd etter 2000 tilfredsstiller kravene med god margin. Norge har ratifisert IMO-konvensjonen. (...)

Jeg vil løpende vurdere mulighetene for å satse på gassferjer. Beslutninger om kontrahering av gassferjer må tas ut fra en helhetlig vurdering av det aktuelle sambandets egnethet, tilgjengelighet og pris på gass, bygge- og driftskostnader og miljøeffekter i forhold til kostnad sammenliknet med andre NO_x-tiltak. Regjeringen vil komme tilbake til disse spørsmålene i et framlegg til Stortinget om oppfølging av Göteborgprotokollen."

Flertallet deler statsråds Skogsholms vurderinger, og vil understreke behovet for å se på de totale miljøgevinstene, og legge til rette for utvikling av en ferjedrift som har minst mulig totalbelastning på miljøet. Dette sikres best gjennom klare rammebetingelser, energikrav og utslippsmål. Det muliggjør en teknologikonkurrans mellom flere aktuelle teknologier, hvor den teknologien som gir de beste miljøgevinstene, vil få de beste rammebetingelsene.

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 9 (2002-2003), kap. 1830, om betydningen av forskning og utvikling av tiltak som reduserer utslippene av NO_x fra ferjesektoren og øvrig nærskipstrafikk.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen stimulere til, og delta i forskningsprogrammer og fornyingstiltak, som kan bidra til betydelig reduksjon av NO_x-gasser fra fartøyer."

Hydrogen

Komiteen vil understreke at hydrogen kan bli en av framtidens viktigste energibærere og at det ligger godt til rette for å ta i bruk denne i Norge. Hydrogen kan være spesielt aktuelt som drivstoff i transportsektoren, men også i energisektoren.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at en forutsetning for at hydrogen kan bli en av fremtidens viktigste miljøvennlige energibærere, er at vi kan produsere den ved hjelp av fornybare energikilder eller klarer å ta hånd om CO₂-gassene når den produseres av fossile energikilder.

Komiteen viser til at det er knyttet store utfordringer til utvikling av teknologi for å bruke hydrogen på en effektiv måte. Det foregår en rekke interessante forskningsprosjekter i Norge på hydrogen som energibærer, men i forhold til mange andre land forskes det lite på dette området. Hydrogen er i dag i kommersiell bruk i enkelte industrielle prosesser, og komiteen ønsker å videreutvikle hydrogen som energibærer, men erkjenner at dette krever økt forskning, utvikling og innovasjon.

Komiteen støtter at det etableres et større nasjonalt hydrogenprogram og mener at det statlige innovasjonsselskapet som skal etableres i Grenland, bør få ansvar for å samordne den videre utviklingen av hydrogen som energibærer. Komiteen har merket seg at den første fyllestasjonen for hydrogen i Norge vil bli åpnet i løpet av våren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at staten må bidra med støtte til utbygging av et nett med fyllestasjoner for hydrogen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen etablere et større nasjonalt hydrogenprogram og bidra til utbygging av et nett med fyllestasjoner for hydrogen."

Komiteen viser også til prosjektet "Grønn Hydrogen" på Notodden som er et interessant prosjekt, og komiteen ber Regjeringen bidra til at dette blir videreført og fremmer forslag om dette.

Komiteen foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen bidra til at prosjektet "Grønn Hydrogen" på Notodden blir videreført."

Komiteen ber Regjeringen om å opprette et bredt sammensatt nasjonalt hydrogenutvalg som skal formulere nasjonale mål og nødvendige tiltak for å utvikle hydrogen som energibærer og virkemiddel for innenlands verdiskaping. Utvalget skal identifisere behov for offentlig medvirkning og rammebetingelser og foreslå ansvarsforhold, organisering og ressursbehov for et nasjonalt hydrogenprogram, og legge fram en innstilling så snart det lar seg gjøre, men senest våren 2004. Komiteen vil påpeke at det bredt sammensatte utvalgets arbeid skal samordnes med den pågående utredningen av hydrogen i samferdselssektoren.

Komiteen fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å opprette et bredt sammensatt nasjonalt hydrogenutvalg som skal formulere nasjonale mål og nødvendige tiltak for å utvikle hydrogen som energibærer og virkemiddel for innenlands verdiskaping. Utvalget skal identifisere behov for offentlig medvirkning og rammebetingelser og foreslå ansvarsforhold, organisering og ressursbehov for et nasjonalt hydrogenprogram, og legge fram en innstilling så snart det lar seg gjøre, men senest våren 2004."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positiv til forskning og økt kommersialisering av hydrogen som energibærer. Disse medlemmer vil samtidig understreke at det er viktig at drømmen om fremtidens energiteknologi ikke medfører at dagens energibehov settes på vent.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at utvikling av hydrogen som energibærer og virkemiddel for innenlandsk verdiskaping bør være et selvstendig nasjonalt mål uavhengig av hvordan den produseres. Det må være et overordnet mål å skape en energiverdikjede for transport som ikke er basert på fossile energikilder. Et nasjonalt hydrogenprogram med nasjonale mål for hvordan og i hvilket tempo og omfang vi skal ta i bruk hydrogen som energibærer i Norge, bør derfor utredes. For å kunne realisere disse målene vil det være behov for offentlig og privat medvirkning på en rekke områder. Utvikling mot et framtidsrettet og miljøvennlig energisystem er et samfunnsanliggende hvor det offentlige må ha en rolle som pådriver og tilrettelegger. Viktige områder er finansiering av forskning og utdanning, tilrettelegging for innovasjon, demonstrasjonsprosjekter for å skape brukeraksept, oppbygging av infrastruktur, rammebetingelser og incentiver for å sørge for at ny teknologi i en introduksjonsfase kan konkurrere med den etablerte.

Kraftforsyning på sokkelen

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at utslippene av klimagasser og NO_x fra kraftproduksjonen på installasjoner på kontinentalsokkelen er store, og mener krafttilførsel fra land vil være et betydelig miljøprosjekt dersom kraften som tilføres er mindre forurensende.

Dette forutsetter at kraftbalansen i Norge bedres.

Flertallet er kjent med at Oljedirektoratets og NVEs rapport "Kraftforsyning fra land til sokkelen - Muligheter, kostnader og miljøvirkninger" konkluderer med at kostnadene med krafttilførsel fra land blir for store i forhold til andre miljøltiltak. Flertallet mener likevel at det er et mål med en mer effektiv energiforsyning på kontinentalsokkelen og at utslippene av klimagasser og NO_x fra sokkelen må reduseres. Krafttilførsel fra land vil redusere disse utslippene, og flertallet ber derfor Regjeringen videreføre samarbeidet med industrien for å finne fram til effektive og miljømessig gode løsninger for dette. Flertallet viser i denne sammenheng til Gøteborgprotokollen og

Kyotoprotokollen som Norge har forpliktet seg til å følge.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at det bør være en felles målsetting for både myndigheter og industri å oppnå en mer effektiv og miljøvennlig energiforsyning til petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide en handlingsplan for elektrifisering av sokkelen som et viktig bidrag for å nå våre klimaforpliktelser."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker ikke å oppmuntre til elektrifisering av sokkelen, og mener næringsaktørene selv bør ta disse investeringsbeslutningene basert på lønnsomhet og kraftbalansen. Studier fra OLF, OD og NVE viser at elektrifisering av sokkelen er lite realistisk pga. marginale miljøgevinster i forhold til de meget høye kostnadene, som oljeselskapene for øvrig ikke er villige til å ta alene. Det er også liten grunn til å tro at en elektrifisering vil medføre økt kraftproduksjon i Norge, og kraftoverføring fra land til sokkelen vil dermed bidra til ytterligere forverring av balansen. Disse medlemmer viser samtidig til at det er muligheter for å samordne kraftproduksjonen mellom offshoreanlegg, og på sikt innføre bruk av for eksempel brenselceller.

Pliktige grønne sertifikater

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til målet om utbygging av 3 TWh vindkraft og 4 TWh vannbåren varme basert på fornybare energikilder, innen 2010.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at med dagens virkemidler og tilgjengelige ressurser, vil Norge ha store problemer med å nå disse målene. Rammebetingelsene må derfor endres slik at det blir mer lønnsomt å bygge ut ny produksjonskapasitet.

Komiteen mener at et grønt sertifikatmarked vil gi økt fornybar energiproduksjon, styrking av den norske og nordiske kraftbalansen til demping av prissvingninger og sårbarhet for tørrår.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at man samtidig bidrar til å redusere veksten i de norske CO₂-utslippene.

Et pliktig grønt sertifikatmarked vil etter komiteens mening kunne gi stabile og forutsigbare rammebetingelser for fornybar energi, og dermed fremme lønnsomme investeringer. Etablering av et grønt sertifikatmarked vil være en markedsbasert måte å stimu-

lere investering i ny fornybar produksjonskapasitet på. Et sertifikatsystem gir aktørene mulighet for risikospredning og risikoreduksjon.

Komiteen mener et pliktig grønt sertifikatmarked vil stimulere forskning og utvikling på ny energiteknologi. De distriktpolitiske virkningene vil være store. Mer stabile rammevilkår og et større norsk hjemmemarked vil fremme norsk næringsutvikling, og kunne gi økte muligheter for norsk leverandørindustri.

Komiteen peker på at systemet bør utformes slik at det knyttes opp til et norsk/svensk system, og som kan samordnes med et internasjonalt system.

Komiteen mener derfor at Regjeringen bør ta initiativ til å etablere et norsk/svensk sertifikatmarked, og slik at det etter hvert kan samkjøres med et internasjonalt grønt sertifikatmarked. I et slikt marked må for eksempel opprusting og modernisering av eksisterende vannkraftverk, mikro- og minikraftverk, vindkraft mv. vurderes. Spørsmålet om varme skal inkluderes, må vurderes nærmere i lys av de internasjonale forpliktelser om fornybar elproduksjon.

Komiteen foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til - fortrinnsvis - et felles norsk/svensk pliktig grønt sertifikatmarked som eventuelt kan samordnes med et internasjonalt sertifikatmarked, med sikte på å legge frem et konkret forslag for Stortinget så snart som mulig, og senest våren 2004."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil primært at Stortinget allerede nå skulle vedta 1. januar 2005 som innføringsdato for et pliktig grønt sertifikatmarked. Men disse medlemmer tar til etterretning at det ikke er flertall for dette, og vil derfor subsidiært slutte seg til merknadene og forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet stiller seg i utgangspunktet positive til et grønt sertifikatmarked. Disse medlemmer viser til at en bred koalisjon av næringsliv og miljøverninteresser ønsker innføring av grønne sertifikater. Systemet kan være utløser for økt kraftproduksjon samt gi incentiver til utvikling av mer miljøvennlige teknologier. Disse medlemmer vil derfor legge vekt på utformingen og internasjonal utberedelse av sertifikatmarkedet. Valg av hvilke teknologier som skal gis grønne sertifikater og målsetningene om disse teknologienes andel av den totale kraftproduksjonen, vil være avgjørende. En streng teknologidefinisjon (som for eksempel ekskluderer vannkraft) kombinert med store ambisjoner, kan medføre at det blir bygd ut en rekke kostbare og marginale moderne kraftverk, som medfører symbolske miljøgevinster, men høye samfunnsøkonomiske kostnader og høye kraftpriser til forbruker.

Komiteen ser på EUs direktiv om fremme av elektrisitet basert på fornybare energikilder i det indre elektrisitetsmarkedet, som ble vedtatt 27. september 2001,

som en viktig drivkraft for økt satsing på fornybar energi i Europa. I direktivet er det satt som mål at produksjon av fornybar el. skal øke fra 13,9 i 1997, til 22,1 pst. i 2010 for EU-landene samlet sett. Direktivet åpner for bilateral sertifikathandel for å oppfylle nasjonale målsetninger om forbruk av fornybar energi. Komiteen peker på at norsk tilslutning til direktivet er en grunnleggende forutsetning for norsk deltakelse i et internasjonalt sertifikatmarked. Dette er også nødvendig for at norske aktører skal kunne finansiere utbyggingsprosjekter gjennom internasjonal sertifikathandel.

Komiteen mener Regjeringen snarest må gå i reelle forhandlinger med EU-kommisjonen med sikte på å framforhandle en norsk tilslutning til EUs fornybare energidirektiv.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen sørge for at gasskraft i Norge får samme rammebetingelser som i andre EØS-land.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen opprette et statlig innovasjonsselskap som får i oppgave å utvikle teknologi for miljøvennlig bruk av naturgass til energiformål, for petrokjemi og for bruk av hydrogen som energibærer. Selskapet legges til Grenland og etableres fra 1. januar 2004 og tilføres betydelig egenkapital.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen sørge for at ferjerederier som skifter ut konvensjonelle ferjer til ferjer drevet med naturgass gis økonomisk støtte til dette, og vesentlig lengre konsesjonsperioder for de aktuelle strekningene.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en handlingsplan for elektrifisering av sokkelen som et viktig bidrag for å nå våre klimaforpliktelser.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen opprette et statlig investeringsselskap som har i oppgave å delta sammen med andre investorer i langsiktige investeringer i infrastruktur for transport av naturgass. Selskapet tilføres i første omgang 3 mrd. kroner i egenkapital.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen innføre betydelige støtteordninger til gasskraftverk med CO₂-håndtering tilsvarende refusjon av hel elavgift på 2002-nivå.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen videreføre, utvide og sette i gang nye prosjekter med gassbusser. I en introduksjonsfase må det gis investeringsstøtte til kjøp av busser og fyllestasjoner. Gassbusser gis fritak for CO₂-avgift.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen etablere et større nasjonalt hydrogenprogram og bidra til utbygging av et nett med fyllestasjoner for hydrogen.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen gjøre utbygging av hovedrørledninger for gass til et myndighetsansvar, og gjennom et statlig selskap foreta vurderinger, utredninger og finansiering av bygging av slik infrastruktur for gass.

Selskapet tilføres i første omgang 5 mrd. kroner i egenkapital.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen snarlig fremme en sak for Stortinget med følgende:

1. Tiltak som sikrer at bygging av gasskraftverk for gitte konsesjoner iverksettes.
2. Legge forholdene til rette for å gi konsesjoner for bygging av gasskraftverk på andre steder i Norge.
3. Sikre at alle eksisterende konsesjoner og nye søknader om bygging av gasskraftverk ikke pålegges særnorske krav om CO₂-avgift eller kostnader for bygging av CO₂-håndteringsanlegg før slike krav også stilles i Europa for øvrig.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen i budsjettet for 2004 opprette en permanent ordning som administreres av Enova, i tråd med behovet for støtte til husholdninger for energiomlegging og oppbygging av et bærekraftig marked for vannbåren varme og nye fornybare energikilder.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

St.meld. nr. 9 (2002-2003) - om innenlands bruk av naturgass mv. - vedlegges protokollen.

II

Stortinget ber Regjeringen vurdere opprettelsen av en garantiordning for utbygging av vannbåren varme i forbindelse med budsjettet for 2004.

III

Stortinget ber Regjeringen utrede alternative løsninger for hvordan gass kan føres frem til aktuelle innenlandske brukere, herunder rørtraseer, LNG og CNG-anlegg, og hvordan gassen kan distribueres fra ilandføringsstedene.

Regjeringen bes videre vurdere de økonomiske sidene ved utbygging av slik infrastruktur, inklusive lønnsomhetsbetraktninger, og utrede ulike finansieringsformer med statlig deltakelse, herunder opprettelsen av et statlig eierselskap for investeringer i infrastruktur, og komme tilbake til Stortinget med disse vurderingene så snart det lar seg gjøre, men senest i løpet av våren 2004. Utredningen skal samordnes i tid med hydrogenutvalgets arbeid.

Regjeringen bes om å legge vekt på finansiell risiko og langsiktighet, verdiskaping og industriutvikling i et langsiktig perspektiv, samt miljømessige konsekvenser og perspektiver.

IV

Stortinget ber Regjeringen vurdere tiltaksordninger for bygging av gassferjer. Dette må innbefatte en utvidet statlig investeringsgaranti, eventuelle anbudsbetingelser og forpliktende konsesjonsvilkår knyttet til fartøyene for å redusere usikkerheten ved investeringene.

V

Stortinget ber Regjeringen stimulere til, og delta i forskningsprogrammer og fornyingstiltak, som kan bidra til betydelig reduksjon av NO_x-gasser fra fartøyer.

VI

Stortinget ber Regjeringen om å opprette et bredt sammensatt nasjonalt hydrogenutvalg som skal formu-

lere nasjonale mål og nødvendige tiltak for å utvikle hydrogen som energibærer og virkemiddel for innenlands verdiskaping. Utvalget skal identifisere behov for offentlig medvirkning og rammebetingelser og foreslå ansvarsforhold, organisering og ressursbehov for et nasjonalt hydrogenprogram, og legge fram en innstilling så snart det lar seg gjøre, men senest våren 2004.

VII

Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til - fortrinnsvis - et felles norsk/svensk pliktig grønt sertifikatmarked som eventuelt kan samordnes med et internasjonalt sertifikatmarked, med sikte på å legge frem et konkret forslag for Stortinget så snart som mulig, og senest våren 2004.

VIII

Stortinget ber Regjeringen opprette et statlig innovasjonsselskap for miljøvennlig gassteknologi lagt til Grenland. Innovasjonsselskapet skal forvalte statens satsing på forskning og utvikling av gasskraftverk med CO₂-håndtering, og i tillegg holde tett kontakt med industri og forskningsmiljøer for å sikre en mest mulig hensiktsmessig framdrift og gjennomføring av teknologiutvikling.

Stortinget ber videre Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for - om mulig - en raskere etablering av selskapet enn det som var forutsatt i St.meld. nr. 9 (2002-2003). Planen bør dessuten inneholde forslag til kapitalisering og utvidet funksjonsområde for selskapet, herunder hydrogen og eventuelt petrokjemi.

IX

Stortinget ber Regjeringen bidra til at prosjektet "Grønn Hydrogen" på Notodden blir videreført.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 24. mars 2003

Bror Yngve Rahm
leder

Sylvia Brustad
ordfører

Øyvind Vaksdal
sekretær

